

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Бранка Загорца 2
Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0) 51 / 211 286, 211 312
Факс: +387 (0) 51 / 211 312
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај
о пословању Главне службе за ревизију јавног сектора
Републике Српске за 2001. годину**

Бања Лука, 29. март 2002. године

Садржај

1	Увод	1
2	Материјални услови рада	1
3	Запослени	2
4	Извршене ревизије у 2001. години	3
5	Финансијско пословање у 2001. години	5
6	Рад Координационог одбора ревизорских институција у Б и Х	8
7	Сарадња са међународним институцијама	8
8	Основе плана и програма рада за 2002. годину	9
9	Приједлог мјера за побољшање услова рада	10

1 Увод

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Главна служба) формирана је на основу Закона о ревизији јавног сектора РС (Сл. гласник РС, број 18/99) као независна институција која за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске.

У складу са чланом број 6 наведеног Закона главни ревизор је дужан да до 31.03. текуће године поднесе Народној скупштини РС извјештај о пословању Главне службе за протеклу годину.

Основни циљ Главне службе је да повећа транспарентност а самим тим и одговорност у трошења средстава у јавном сектору. На тај начин доприносимо демократском, економском и друштвеном развоју Републике Српске.

Наши задаци су дефинисани Законом и укључују ревизију рачуна министарстава, јавних институција и фондова, предузећа у која су већинском власништву Републике Српске и јединица локалне самоуправе. Код ентитета које ревидирамо имамо овлаштења да обављамо ревизију тачности и истинитости финансијских извјештаја, ревизију правилности, односно усклађености са важећим законима и ревизију ефикасности и економичности у трошењу буџетских средстава.

У току 2001. године Главна служба је обављала ревизије истинитости и тачности финансијских извјештаја које су укључивале и провјеру правилности односно усклађености са законском регулативом код различитих ентитета.

Ревизије су обављене у складу са међународним стандардима државне ревизије које усвојио Координациони одбор врховних институција за ревизију у Босни и Херцеговини.

2 Материјални услови рада

Главна служба је у току 2001. године радила у неповољним материјалним условима и то је у знатној мјери утицало на остварене резултате.

2.1 Буџет

Главни ревизор је у сагласности са међународним институцијама задуженим за праћење ревизије, израдио приједлог буџета Главне службе за 2001. годину који је потребан за извршавање планираних задатака. Влада РС је, на нивоу приједлога умањила тражени буџет за 30% а Народна скупштина га је у том износу усвојила. Због умањења буџета није запослен планирани број ревизора те нисмо могли ревидирати значајна подручја јавног сектора као што су фондови и велике државне компаније.

Народна скупштина је усвајањем буџета за 2002. годину у складу са приједлогом главног ревизора направила битан помак у обезбјеђењу бољих материјалних услова за рад Главне службе.

2.2 Пословни простор

Главна служба ради у пословном простору који је изнајмљен од приватника и који је недовољан и нефункционалан за рад тренутно запосленог особља. *Неадекватан пословни простор тренутно је најзначајнији фактор који ограничава развој Главне службе и онемогућава повећање њене ефикасности у раду.*

Главни ревизор је и у претходним извјештајима Народној скупштини истицао проблем пословног простора што је резултирало усвајањем препорука Народне скупштине Влади РС да се овај проблем трајно ријеши. Препорука Народне скупштине до сада није реализована.

С обзиром да смо у складу са одобреним буџетом и планираним пословима за 2002. годину извршили пријем нових ревизора то *понове истичемо неопходност обезбјеђења адекватног пословног простора који је предуслов за значајно повећање ефикасности рада службе.*

2.3 Примјена информационих технологија

Главна служба располаже са са 14 самосталних персоналних рачунара. Од тог броја 8 рачунара су већ кориштени рачунари који су преузети на основу одлуке Владе РС од Канцеларије за координацију пројеката Свјетске банке. *Неадекватан пословни простор и овај пут се појављује као значај ограничавајући фактор у развоју службе.* Наиме, свјесни да простор у којем се налазимо не одговара нашим потребама, сматрали смо да је нерационално инвестирати у инсталацију локалне компјутерске мреже у простору који је привремен.

Зато смо се у сарадњи са Шведским државном канцеларијом за ревизију и њиховим консултатима ангажовали на изради стратешког документа о примјени информационих технологија у развоју службе. На основу овог документа реално имамо велике шансе да добијемо значајну међународну донацију за адекватно опремање Главне службе информационом технологијом, али *неопходан предуслов је адекватан пословни простор који би требала обезбиједити Влада РС.*

У току 2001. године Главна служба се повезала са системом за праћење финансијских информација (СУФИ) у систему Трезора Републике Српске. И ова активност, коју је финансирало Министарство финансија РС треба да допринесе повећању ефикасности рада Главне службе.

3 Запослени

У току 2001. године која је уједно и прва година у којој је Главна служба почела објављивати извјештаје о ревизији, запослили смо 2 виша ревизора, 3 млађа ревизора и рачуновођу. Преглед планираног и стварног броја запослених на дан 31.12.2001. године дат је у слиједећој табели:

Број запослених – планирани и остварени број		
	Планирани број	31.12.2001.
Главни ревизор	1	1
Замјеник главног ревизора	1	-
Виши ревизор	7	3
Компјутерски ревизор	1	1
Млађи ревизор	6	6
Општа служба	9	8
Укупно:	25	19

Из табеле је видљиво да у току 2001. године није именован замјеник главног ревизора. Замјеника главног ревизора именује Народна скупштина на приједлог Владе и уз сагласност главног ревизора. У унутрашњој организацији Главне службе замјеник главног ревизора има важну улогу у координацији послова ревизије те се надамо да ће у наредном периоду доћи до изналагања квалитетног приједлога и његовог именовања.

Након усвајања буџета Главне службе за 2002. годину извршили смо пријем 4 виша ревизора.

4 Извршене ревизије у 2001. години

Главна служба за ревизију јавног сектора РС је у периоду од 01.03.-31.12.2001. године извршила 45 ревизија и сачинила 45 ревизијских извјештаја, које је у складу са чланом 14. став 5 Закона о ревизији јавног сектора РС, доставила Комисији за привреду и финансије Народне скупштине РС, министру финансија и ресорним министрима.

Такође је, Главна служба достављала ревизорске извјештаје Влади РС и Јавном тужилаштву РС. Извјештаје у којим је исказана одређене сумње у вези обрачуна и плаћања пореза и доприноса, Главна служба је достављала Финансијској полицији, односно Пореској управи.

Структура ревидираних ентитета наведена је у слиједећој табели:

Буџетски корисници	29
Владине агенције	11
Специјалне ревизије	3
Општине	2
Укупно:	45

Преглед ревидираних ентитета наведен је у слиједећим табелама:

Редни број	Преглед ревизија извршених по плану Главне службе
<i>Ревизије извршења буџета за 2000. годину</i>	
1	Буџет Републике Српске за 14 буџетских корисника
2	Министарство финансија
3	Републичка управа царина
4	Републичка финансијска полиција
5	Републички девизни инспекторат
6	Јединица за приватизацију банака
7	Републичка управа јавних прихода
8	Министарство вјера
9	Министарство локалне управе и самоуправе
10	Министарство енергетике и рударства
11	Министарство индустрије и технологије
12	Министарство за економске односе са иностранством
13	Министарство спорта и омладине
14	Комисија за хартије од вриједности
15	Обавјештајно-безбједоносна служба
16	Уставни суд
17	Републички хидрометеоролошки завод
18	Републички завод за статистику
19	Министарство за грађевинарство
20	Министарство науке и културе
21	Предсједник РС
22	Народна скупштина
23	Министарство трговине
24	Министарство здравља и социјалне заштите
25	Министарство просвјете
26	Министарство одбране
27	Министарство унутрашњих послова
28	Министарство правде
29	Министарство за питање бораца и жртава рата и рада
30	Министарство за избјегла и расељена лица
31	Дирекција за обнову и развој
32	Влада Републике Српске
33	Министарство саобраћаја и веза

34	Дирекција за путеве
35	Дирекција за ваздушну и цивилну пловидбу
36	Републичка управа за геодезију и имовинско-правне послове
37	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
38	Републичка дирекција за воде
39	Републичка дирекција за робне резерве
40	Општина Приједор
41	Општина Добој
<i>Остале ревизије</i>	
42	Ревизија задужености Републике Српске по ино-кредитима са 31.12.2000. године

Ред. број	Специјалне ревизије и ревизије извршене по захтјеву Народне скупштине
1	Ревизија улагања у станове, стамбену изградњу и додјеле кредита за стамбену изградњу буџетских корисника и фондова за период 1998-2000. година
2	Ревизија пословања Агенције за банкарство у периоду 1998-2000. година
3	Специјална ревизија владиних рачуна у сарадњи са OSCE-ом

Сваки достављени ревизорски извјештај од стране Главне службе садржи закључке о утврђеним неправилностима и препоруке за отклањање истих.

5 Финансијско пословање Главне службе у 2001. години

Главна служба за ревизију јавног сектора РС је у складу са Правилником о финансијском извјештавању и годишњим обрачуном буџета у Републици Српској прописаног од стране Министра финансија, састављала периодичне и завршне извјештаје и обрачунае за 2001. годину, те исте достављала Министарству финансија - служби Трезора и институцији задуженој за пријем завршних рачуна. Главни ревизор је, на основу Правилника о попису средстава и извору средстава, потраживања и обавеза донио одлуку о формирању пописне комисије и издао Рјешење са задатком да се изврши попис цјелокупне имовине Главне службе са стањем са 31.12.2001. године. Пописна комисија је извршила попис, сачинила елаборат о попису и доставила исти рачуноводству Службе. Инвентурне разлике, вишкови и мањкови нису утврђени пописом.

Попис средстава преузетих од Канцеларије за координацију пројекта свјетске банке извршен је у посебне пописне листе које су достављене Министарству финансија, из разлога што се иста књиговодствено воде у Министарству финансија.

Осврћући се на пословање Главне службе у 2001. години дају се следећи подаци у Билансу стања и Билансу успјеха са образложењем.

5.1 Биланс стања

Опис	Предходна година	Текућа година	Индекс
1. Новчана средства	7.038	1.592	28
2. Краткорочна потраживања	-	353.891	-
3. Краткорочни пласмани	300.000	-	-
4. Краткорочна разграничења	268	-	-
5. Стална средства	94.689	81.216	
Укупна актива	401.995	437.059	109
6. Краткорочне обавезе	10.000	219.154	2.191
7. Извори средстава	90.063	76.590	85
8. Ревалоризациони ефекти	4.626	4.626	100
9. Нераспоређени вишак прихода и расхода	297.306	136.689	46
Укупна пасива :	401.995	437.059	109

У оквиру активе, под ставком 2 Краткорочна потраживања налазе се на потраживања из буџета РС на име бруто плате за јуни, јули, новембар и децембар 2001. године у износу 217.252 КМ, као и потраживање за пренесена средства 31.12.2002. године са рачуна Главне службе на рачун буџета РС у износу 136.639 КМ. Значајно је напоменути да је Министарство финансија у фебруару 2002. године дозначило плате за мјесец новембар и децембар 2001. године.

До смањења сталних средстава наведених под ставком 5 у односу на протеклу годину дошло је из разлога што је извршен обрачун амортизације основних средстава за 2001. годину који умањује набавну вриједност основних средстава.

У оквиру пасиве под ставком 6 краткорочне обавезе налазе се обавезе за плате за јуни, јули, новембар и децембар 2002. године.

5.2 Биланс успјеха

1	2	3	4	5	Индекс	
					4/3	4/5
1	2	3	4	5	6	7
1.	Бруто плате и накнаде	158.368	556.933	436.850	351	127
2.	Накнаде	3.982	13.623	15.480	342	88
3.	Доприноси послодавца	33.070	96.220	94.750	290	98
4.	Путни трошкови	951	13.791	38.400	1450	36
5.	Трошкови енергије	634	3.954	4.000	623	99
6.	Трош.комуналних услуга	1.431	4.832	15.200	337	32
7.	Набавка материјала	12.895	15.839	33.400	123	47
8.	Трош.услуга превоза и горива	455	4.723	39.720	1.038	12
9.	Закуп имовине и опреме	50.400	61.386	61.075	122	101
10.	Трош. текућег одржавања	6.763	3.756	11.200	56	34
11.	Трош.осигурања и банкарских услуга	3.090	5.773	15.877	187	36
12.	Уговорене услуге	7.406	12.399	29.648	167	42
Укупни расходи		279.445	793.229	795.600	284	99
13.	Приходи из буџета	313.092	633.901	795.600	202	80
14.	Хепорески приходи	358.000	-	-	-	-
Укупни приходи		671.092	633.901	795.600	94	80
Вишак прихода		391.647	-	-	-	-
Мањак прихода		-	159.328	-	-	-

Планирани издаци у буџету за 2001. годину износе 795.600 КМ. Стварно остварени трошкови у 2001. години износе 793.229 КМ и већи су за 184% од трошкова који су остварени у 2000. години.

До повећања трошкова у текућој години у односу на протеклу годину је дошло из разлога што се Служба у 2000. години тек основала, те се пријем кадрова вршио постепено, углавном крајем 2000. године, последице именованја главног ревизора, те у том периоду остварени су знатно мањи трошкови.

Укупни остварени трошкови у 2001. години су мањи за 2.371 КМ од планираних трошкова у буџету за исту годину.

Мањак прихода у 2001. години износи 159.328 КМ. Главни разлог утврђеног мањка је тај да су укалкулисани сви трошкови који се односе на текућу годину, али нису извршене целокупне планиране дознаке из буџета за 2001. годину, а односе се

како је то већ истакнуто, на недозначена средства за исплату плата за јуни, јули, новембар и децембар 2001. године.

6 Рад Координационог одбора ревизорских институција Б и Х

Главни ревизор Републике Српске је на основу члана 8 Закона о ревизији јавног сектора члан Координационог одбора за ревизију у Босни и херцеговини (у даљем тексту : КО).

Координациони одбор одређује и осигурава стандарде за провођење ревизије. Координациони одбор за ревизију у Босни и Херцеговини сачињавају : главни ревизор јавног сектора Републике Српске, генерални ревизор и замјеник генералног ревизора Федерације БиХ, генерални ревизор и замјеник генералног ревизора Уреда за ревизију заједничких органа БиХ.

Координациони одбор је у 2001. години, одржао је пет сједница. Прва сједница је одржана 05.01.2001. године на којој је конституиран Координационо одбор, усвојен Пословник о раду Координационог одбора у којем је наведено да се наизмјенично двије сједнице Координационог одбора одрже у Сарајеву, а једна сједница истог одбора одржи у Бања Луци. Одлуке на Координационом одбору доносе се консензусом. Право гласања на Координационом одбору имају само чланови Координационог одбора, стим да свака институција за ревизију има један глас. На истој сједници усвојени су INTOSAI међународни ревизорски стандарди као обавезујући стандарди за ревизорске институције.

Друга сједница КО одржана је 05.04.2001. године на којој је усвојен Етички кодекс INTOSAI за ревизоре у БиХ.

Трећа сједница КО одржана је 16.07.2001. године на којој се разматрала ревизија ино-дуга као и анализа обуке извршене од стране Шведског државне канцеларије за ревизију.

Четврта сједница КО одржана је 22.11.2001. године, на којој су се, између осталог, разматрали приједлози измјена и допуна Закона о ревизији сва три Уреда, извјештај о боравку делегације Уреда за ревизију БиХ на Свјетском конгресу INTOSAI у Сеулу и анализа првог дијела обуке ревизора у Будимпешти.

Пета сједница КО одржана је 20.12.2001. године на којој су разматране активности око ревизије ино-дуга и извјештај компјутерског ревизора везано за ревизију ино-дуга.

Координациони одбор је активно укључен у другу фазу пројекта LFA (логички оквирни приступ) који заједно са шведским RRV треба да одобри и финансира Шведска агенција за развој (SIDA).

7 Сарадња са међународним институцијама

Главна служба за ревизију јавног сектора је у 2001. години одржала бројне састанке са међународним институцијама као што су : Свјетска банка,

Међународни монетарни фонд, ОНР, ОССЕ, Шведски државна канцеларија за ревизију (RRV), Шведска агенција за помоћ и развој (SIDA) и другим.

На основу Меморандума о разумијевању између врховних ревизорских институција Босне и Херцеговинекоји и Шведске државне канцеларије за ревизију (RRV) који су потписали главни ревизори државних институција за ревизију у Босни и Херцеговини, одвија се стална сарадња Главне службе са RRV-ом у којој RRV има обавезу едукације и експертске подршке у развоју Главне службе.

RRV је у току 2001. године организовао учешће компјутерског ревизора на Међународном семинару о ревизији примјене информационах технологија у јавном сектору у Љубљани, као и посјету Шведској државној канцеларији.

У организацији RRV-а, крајем 2001. године, главни ревизор је заједно са вишим ревизорима учествовао је на семинару у Будимпешти на тему : Друга фаза пројекта институционалне сарадње ревизорских институција БиХ и Шведске државне канцеларије за ревизију у циљу самоодрживих ревизорских институција БиХ. У току семинара, главни ревизори извршили су посјету Врховној ревизорској институцији Републике Мађарске гдје су се упознали са њеним радом.

Напомињемо да смо заједно са међународним ревизорима ОССЕ-а извршили специјалну ревизију владиних рачуна у Републици Српској, за 2000. годину у циљу анализе рада Владиних институција, идентификације сектора који су подложни највећем ризику, као и појединих трансакција на тим рачунима.

Главни ревизор присуствовао је бројним састанцима са ОНР-ом на тему Борба против корупције, гдје се са представници других државних институција (Јавно тужилаштво, МУП, Финансијска полиција, Царина, Агенција за банкарство и др.) договарали о предузимању радњи од стране државних органа по налазима главног ревизора констатованих у извјештају о ревизији.

8 Основе плана и програм рада за 2002. годину

Главна служба за ревизију јавног сектора РС је на основу анализе ризика сачинила годишњи план рада 2002. годину. У изради плана пошли смо од чињенице да по Закону о ревизији, пословање око 900 клијената може бити предмет наше ревизије.

Према плану и програму рада приоритет је свакако ревизија Извјештаја о извршења буџета Републике Српске за 2001. годину као и ревизија министарстава и осталих институција који су значајни буџетски потрошачи . Поред тога планирали смо обавити и ревизије финансијских извјештаја републичких фондова и већег броја општина.

Основа за план су кадрови и расположиво вријеме у 2002. години. Планом за 2002. годину предвиђено је вријеме за обуку професионалног ревизорског кадра које ће износити око 20% укупно расположивог радног времена у 2002. години. Треба напоменути да је план базиран на попуњености кадрова из 2001. године увећан за пријем 4 виша ревизора који ће отпочети са радом од априла 2002. године.

9 Приједлог мјера за побољшање услова рада Главне службе

Поново, истичем да тренутно највећи проблем за ефикасно функционисање Главне службе представља неријешен пословни простор.

Након рјешавања пословног простора који је неопходан предуслов за даљи развој Главне службе, главни ревизор ће презентовати Влади могућност оснивања истуреног одјела на источном дијелу Републике Српске, како би се ревизијом обухватио већи број клијената. За такву могућност, главни ревизор ће предложити Влади пројекат о потребним кадровима и средствима - буџету за истурено одјељење.

Главни ревизор
Чеко Бошко

Бања Лука, 29.03.2002.год.